

Dobrodružství horolezce Josky Smitky

jednoho z nejznámějších horolezců Českého ráje

- jednoduchá šifrovací hra vás provede těmi nejkrásnějšími místy Českého ráje. Na pohnutém osudu Josky Smitky, průkopníka horolezectví v Českém ráji známého např. z filmu [Tenkrát v ráji](#), vás hra seznámí s historií horolezectví v Českém ráji

- hra je vhodná pro týdenní rodinou dovolenou v Českém ráji. Má 5 etap, vede po značených turistických stezkách, každá etapa je dobře popsána a stanoviště se nacházejí na lehce dohledatelných místech (není třeba GPS)

- pro hraní hry není potřeba připojení k internetu, avšak při řešení úkolů ho možná budete někde potřebovat

- trasy jsou dlouhé od 7,5 do 13,5 km, zvládnou je i větší děti a hra je bude bavit

- ideální je koupit si všech 5 etap a hrát je postupně od č. 1 až k č. 5. Ke každé etapě se totiž vztahuje část příběhu, jednotlivé etapy na sebe navazují. Můžete si ale zahrát i jen jednotlivé etapy, jsou na sobě nezávislé.

Jak hru hrát:

- 1) Stáhněte si do svého chytrého telefonu pdf dokument s úkoly. Pro hraní hry není třeba internet (na některých místech ani není). Pokud však budete mít internet, můžete kliknout na odkazy, které text doplňují.
- 2) Dokument si otevřete buď přes OneDrive, nebo přes PDFČtečku či přes READera čtečku. Je potřeba, aby v pdf dokumentu fungovaly odkazy, jinak vám hra nepůjde hrát.
- 3) Otevřete si 1. stránku dokumentu. Zde kliknete na odkaz, který vás přesměruje na webovou stránku mapy.cz., na které vidíte Vaši trasu. Nad odkazem jsou vyjmenovaná místa, která musíte navštívit. Např. v 1. části dokumentu se začíná u Věžického rybníka.
- 4) Půjdete na dané místo a otevřete si druhou stránku dokumentu „1. zastavení Rokytnický rybník (travnatá hráz)“. Najdete travnatou hráz a na ní si přečtete zadání 1. úkolu. V tomto případě jsou na výběr 3 možnosti – a, b, c. Důkladně se rozhlížíte kolem sebe, abyste našli odpověď na danou otázku. Kliknete na odkaz „Klik zde“ u možnosti, o které si myslíte, že je správná.
- 5) Pokud je odpověď správná, odkaz vás automaticky přesměruje na stránku s textem.
- 6) Nad textem je vždy i vysvětlení správné odpovědi.
- 7) Pokud odpovíte špatně, přesměruje vás to na stránku TATO ODPOVĚĎ JE ŠPATNÁ, ZKUSTE TO ZNOUVU. Klikněte na odkaz ZNOUVU a dostanete se na začátek dokumentu.
- 8) Přejděte na stránku s posledním úkolem, který jste nevyřešili a odpovězte správně.
- 9) Pod textem o Joskovi Smítkovi vždy najdete odkaz, na který když kliknete, přesměruje Vás to k dalšímu stanovišti.
- 10) Doporučujeme mít v mobilním telefonu staženou offline mapu Českého ráje. Ve skalách totiž často není dostupný internet a jednotlivá stanoviště je potřeba v mapě najít (nejsou značena turistickými směrovníky), např. kamenná lavička v Kacanovech, Kalvárie u Valdštejna...

Pozn. Body 1 a 3 je potřeba provést za připojení k internetu

1. Etapa: počátky horolezectví v Českém ráji

Rokytnický rybník (travnatá hráz) – Vidlák (restaurace) – Věžický rybník (výklenková kaplička panny Marie) – pramen 1857 – Hrubá Skála (most k zámku) – Rokytnice (studánka) 9,5 km

<https://mapy.cz/turisticka?planovani-trasy&rc=9iPYux-ZXkc393uyed2lWV5lC3Mm5o0eZ2&rs=coor&rs=coor&rs=coor&rs=coor&rs=coor&ri=&ri=&ri=&ri=&ri=&mrp=%7B%22c%22%3A132%7D&xc=%5B%5D&x=15.2017639&y=50.5383028&z=15>

1. Zastavení Rokytnický rybník (travnatá hráz)

a) [Klik zde](#)

b) [Klik zde](#)

c) [Klik zde](#)

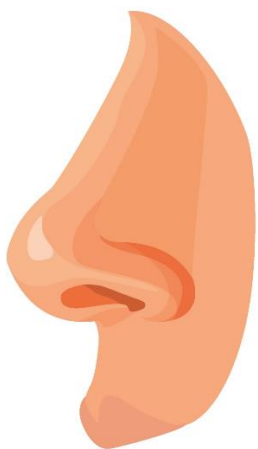

2. Vidlák Restaurace (vchod)

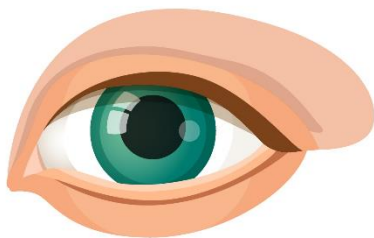
a) [Klik zde](#)

b) [Klik zde](#)

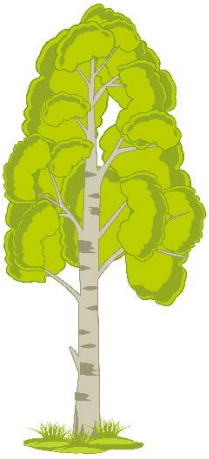

c) [Klik zde](#)

3. Věžický rybník (výklenková kaplička panny Marie)

a) [Klik zde](#)

b) [Klik zde](#)

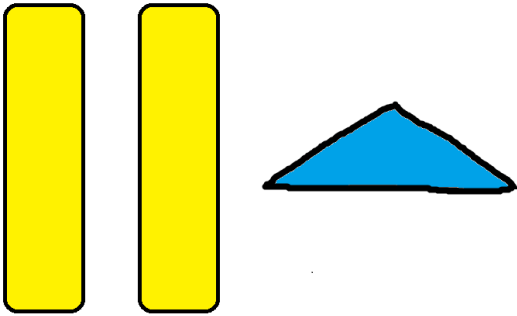

c) [Klik zde](#)

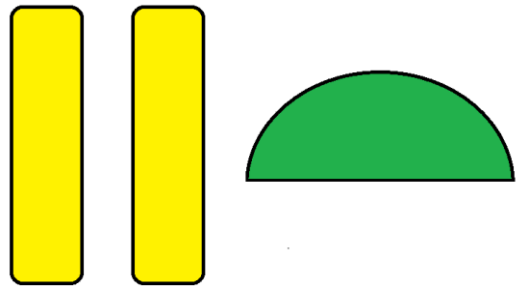

4. Pramen 1857

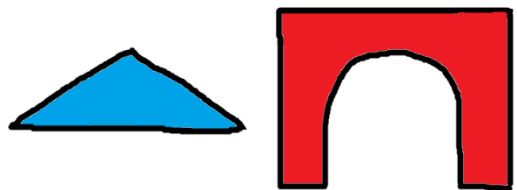
a) [Klik zde](#)

b) [Klik zde](#)

c) [Klik zde](#)

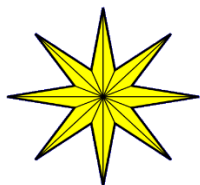

5. Hrubá Skála (most k zámku)

a) [Klik zde](#)

b) [Klik zde](#)

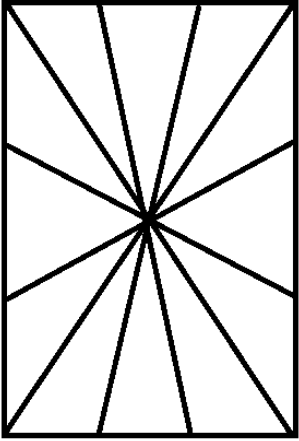

c) [Klik zde](#)

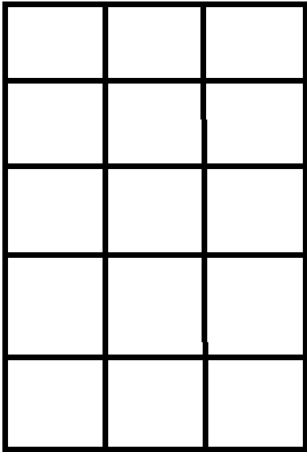

6. Rokytnice (studánka)

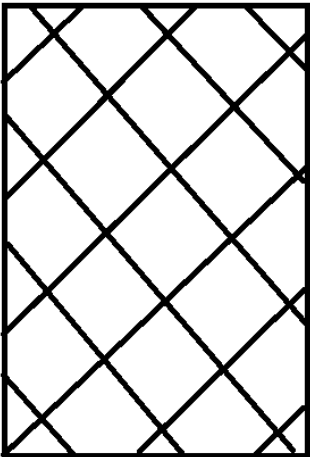
a) [Klik zde](#)

b) [Klik zde](#)

c) [Klik zde](#)

TOTO JE ŠPATNÁ ODPOVĚĎ, ZKUS TO [ZNOVU](#)

Z hráze rybníka jsou vidět 2 věže hradu Trosky – Baba a Panna

Počátky horolezectví se datují do přelomu 18./19. století, tzn. do doby Napoleona Bonaparte, vzniku Stavovského divadla a období emancipace žen. Avšak horolezectví v Českém ráji se začíná rozvíjet až s přelomem 19./20. století. Jednotlivá skalní města byla objevována od 90. let 19. století až do 20. století.

Dále pokračuj k [restauraci Vidlák](#)

Nad dveřmi restaurace visí cedule Restaurace Vidlák – Oko do Českého ráje

Horolezectví v Českém ráji má svoje specifika: za prvé je potřeba speciální vybavení, protože místní skály jsou velmi křehké. Je zde striktní zákaz používání magnézia, které běžně usnadňuje horolezcům výstup. V počátcích horolezectví byl zákaz používání magnézia otázkou cti.

Dále pokračuj k výklenkové kapličce panenky Marie u [Věžického rybníka](#)

Rám obrázku panenky Marie je z břízy

Zpočátku do Českého ráje jezdili hlavně lezci z německého příhraničí. V té době vznikaly mezi německými lezci a českými lezci občasně konflikty: (Horo)lezectví v Českém ráji ve 2. polovině 20. století – Bc. Martina Marková

Dne 24. června 1906 byl uveřejněn v Pojizerských novinách tento článek: *„Provokace Němců v českém ráji. Že vypínavost a sprostota Němců jest veliká, jest všeobecně známo, ale to, co stalo se v neděli dne 17. Června na Hrubé Skále, v kraji úplně českém, přesahuje všechny meze a také pro čin ten nenajdeme vhodného výrazu, jelikož všechny byly by příliš jemné. Po pravé straně silnice ze Sedmihorek k Hrubé Skále blíže sluje sv. Prokopa stojí tak zv. „Dračí skály“, v nichž na památku pověsti, k nim se pojícíp, zbytky žebříků ode dávna byly ponechány. Tyto skály zvolili sobě minulou neděli jacísi němečtí mladíci za předmět svého útoku pro čest a slávu národa německého. Pomocí železných klímů vyšplhali se na skály, jinak těžko přístupné a zde na nejvyšším místě upevnili žerď, na níž pověsili velkoněmeckou trikoloru. Když byli s dílem svým hotovi, slezli opět dolů, při čemž zbytky památných žebříků zuráželi a sházeli. Čemu nejvíce při tom se musíme diviti, jest to, že čin pozoroval personál ze zámku a nepodnikl ničeho, aby tomuto vandalismu zabránil. Co pak by se asi stalo, kdyby někdo z českých výletníků neb z letních hostů z Podháje nebo Semihorek učinil pouze krok se silnice do lesa? Ihned vyřítit by se proti němu lesní zřízenec, někde v houšti ukrytý, a málo vybranými slovy hnal by jej zpět na silnici nebo by jej i udal. Avšak proti Němcům neodvážil se nikdo ničeho. Též podiviti se musíme několika turistům, kteří zcela netečně na jednání Němců přihlíželi a po jich slezení beze všeho je propustili. Dle toho se ke svým milým sousedům pro příště zachovejme!“⁵⁷*

Dále pokračuj k [pramenu 1857](#)

Pramen vyvěrá z kamenů opracovaných jako kostičky c)

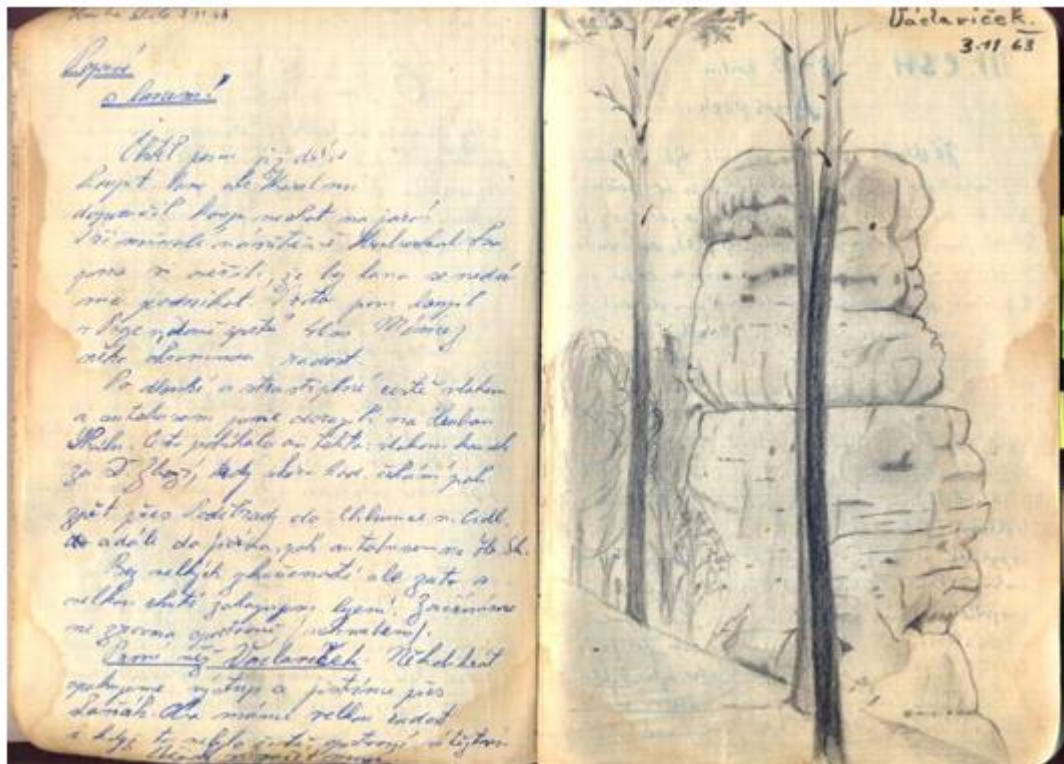
Později, ve 20. a 30. letech 20. století byl Český ráj objeven i horolezci z Čech. Při společném lezení se již o rivalitě nehovoří. Naopak, čeští horolezci čerpali od těch německých zkušenosti a Němci byli ochotni se o ně dělit.

Poté, co byli horolezce z Německa odvedeni na frontu, získali čeští lezci více prostoru.

Dále pokračuj ke kamennému [mostu u zámku Hrubá Skála](#)

V erbu majitelů zámku Lexů z Aehrenthalu nad mostem jsou klasy

V období fašistické okupace se stalo Hruboskalsko (tedy Skalák) významným centrem horolezectví v Čechách. Díky vytvoření protektorátu již bylo většině horolezců zapovězeno lézt v Tatrách, proto se všechny horolezecké aktivity sdužovaly převážně do Českého ráje. (Horo)lezectví v Českém ráji ve 2. polovině 20. století – Bc. Martina Marková (ukázka z lezeckého deníku Karla Vitouška)

Dále pokračuj ke [studánce v Rokytnici](#)

Kovaná dvířka studánky mají vzor jako v bodě c

Během druhé světové války skalní města nabízela úkryt lidem, kteří se aktivně podíleli na českém odboji. Mezi nimi byl i Josef Smitka, nadšený horolezec, o kterém si budeme vyprávět v našem příběhu....

[Klikni zde](#)

Gratuluji, úspěšně jste dokončili 1. etapu hry!

2. Etapa: **Smitkovy začátky**

Pramen Prdlavka Věžický rybník, tábořiště El Torro, Libošovice, Nádraží Malechovice, Totem, chata Nebákov, jeskyně u Nebákova, Podsemínský mlýn most 10,3 km

<https://mapy.cz/turisticka?planovani-trasy&rc=9iJMUx-8Fbej6brv893qr5mYfgWhkViFCdb0jfk&rs=coor&rs=coor&rs=coor&rs=coor&rs=coor&rs=coor&ri=&ri=&ri=&ri=&ri=&ri=&mrp=%7B%22c%22%3A132%7D&xc=%5B%5D&x=15.1888581&y=50.5057871&z=14>

1. Pramen Prdlavka

a)

Čtyři nohy, čtyři rohy, ale hlava nikde

[Klik zde](#)

b)

Nemá nohy, nemá ruce, ale přece dveře otevírá

[Klik zde](#)

c)

Leze leze po železe, nedá pokoj, až tam vleze

[Klik zde](#)

2. Tábořiště El Torro

a) [Klik zde](#)

b) [Klik zde](#)

c) [Klik zde](#)

3. Libošovice (Kaštan u Horní zastávky autobusu)

a) [Klik zde](#)

Byl pozdní večer – první máj –

večerní máj – byl lásky čas.

Hrdliččin zval ku lásce hlas,

kde borový zaváněl háj.

b) [Klik zde](#)

Zemřela matka a do hrobu dána,

sirotky po ní zůstaly;

i přicházely každičké rána

a matičku svou hledaly.

c) [Klik zde](#)

Znám křišťálovou studánku,

kde nejhlubší je les,

tam roste tmavé kapradí

a vůkol rudý vřes.

4. Nádraží Malechovice

a) Malej [Klik zde](#)

b) Tlusté [Klik zde](#)

c) Velkej [Klik zde](#)

5. Keramický totem

a) [Klik zde](#)

b) [Klik zde](#)

c) [Klik zde](#)

6. Nebákov (chata Nebákov, pohled od rybníka)

a) [Klik zde](#)

b) [Klik zde](#)

c) [Klik zde](#)

7. Jeskyně u Nebákova

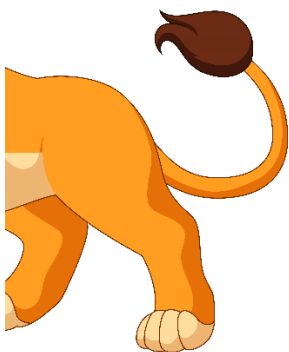
a) [Klik zde](#)

b) [Klik zde](#)

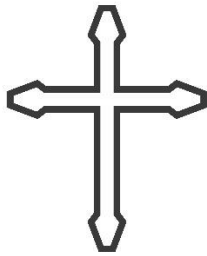

c) [Klik zde](#)

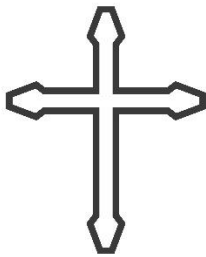

8. Podsemínský most (most za mlýnem)

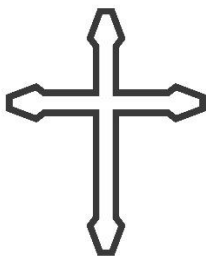
a) 30 [Klik zde](#)

b) 35 [Klik zde](#)

c) 37 [Klik zde](#)

TOTO JE ŠPATNÁ ODPOVĚĎ, ZKUS TO [ZNOVU](#)

Na studánce je pověšený klíč

Josef Smitka se narodil v Turnově do zámožné a vážené rodiny v prosinci roku 1919. Rodina Smitkových patřila k městske honoraci, jeho otec si koupil jako první v Turnově Aerovku

[https://cs.wikipedia.org/wiki/Aero_\(automobilka\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Aero_(automobilka))

Pokračujte k tábořišti [El Torro](#)

Do děla patří dělová koule

„Joska,“ jak Josefu Smitkovi říkali, však rozhodně nebyl žádný rozmazlený městský chlapeček, jak dokládá úryvek z knihy „Kamarád ze Skal“.

Lidé o těch klucích říkali, že jsou darebáci od narození.

Starý Kofátko, hlídač v městském parku, jim to všechno dávno předpověděl. Když spatřil v koruně vzácné břízy černé tři roztrhané uvozhřence, jak ji rozhoupávají, až zametá větvemi trávník, hodil po nich holí a zvolal:

»Jedete dolů, darebáci! Z vás budou mít doma pěknou radost! Vyrostete jim z vás pěkný kvítí!«

A protože darebáci nevyhověli jeho pobídkám, naopak, rozhoupali břízu tak, až ho větve šlehaly přes tvář, rázně se chopil ohnutého vršku. Vtom se kluci pustili. Kofátko se vznesl k oblakům, drže se křečovitě větví a s nohama v pozoru jako anděl Zvěstovatel ve starobylém místním chrámě sv. Mikuláše.

Tak začal Joska lézt a takový ohlas ve veřejnosti měl jeho první výkon.

Pokračujte ke kaštanu Horní zastávky v [Libošovicích](#)

Na kaštanu visí cedulka, že zde byl K.H. Mácha – jeho báseň Máj je správnou odpovědí

Otec předpokládal, že syn půjde v jeho šlépějích a nastoupí na telekomunikační úřad České pošty v Turnově, kde on zastával vedoucí funkci. Po ukončení měšťanky tak šel „Joska“ do učení na telegrafního mechanika a později na průmyslovou školu v Kutné Hoře.

Pokračuje k nádraží v [Malechovicích](#)

Lokomotivě - dle textu na infotabuli, říkali Velkej bejček

Smitka měl dva koníčky: horolezectví a box. Jenže box kolidoval s lezením, a tak si vybral lezení. V tom ho podporovala i jeho matka, která mu do skal nosila svačinu a jistila ho lanem. Jeho horolezeckým působištěm bylo hlavně Hruboskalské skalní město – tzv. Skalák. Na jeho stěnách zaznamenal několik desítek prvovýstupů vyšší klasifikace a 46 nových objevil.

Pokračujte ke [keramickému totemu](#)

Text na totomu se vztahuje k Johnovi Deppovi filmu Střihoruký Edvard

Když se Joska učil radiomechanikem v Pardubicích, tak než se dostal na průmyslovou školu, tak se přihlásil do akce Tisíc pilotů republiky. Naučil se létat, dostal diplom. Tak na ten den vzpomíná Vladimír Chlum – Příhody ze života Josky Smitky.

Jednou přišel slavnostní den. Joska měl poprvé letět sám, bez instruktora. Bylo mu sedmnáct. Pozval k té události svého tatku a mne.

Stáli jsme s otcem Smítkou na trávníku letiště a pozorovali, jak Joskův dvojplošník naroloval do směru, vzorně odstartoval a ladně se vznesl do oblak. Přistoupil k nám instruktor, který Joskovi před odletem dával ještě poslední pokyny a byl trochu nervózní: „Snad to ten kluk zvládne! Má přesné pokyny, jaké oblouky má udělat, než si sedne“. Pak se zdálo, že je spokojen. „Zatím to dělá dobře!“. Jenže Joska mezitím již ve vzduchu vymyslel lumpárnu. Letadlo nám na chvíli zmizelo z očí a pak se přišťilo nízko nad zemí. Stále klesalo a mířilo přímo na nás. Instruktor zbledl a zařval: „K zemi!“. Praštili jsme sebou na trávu, podvozek se nám mihnul nad hlavami a pak letadlo hned začalo na plný plyn prudce stoupat. „Ten idiot, to zvíře! Kdyby byl na vojně, bude zavřenej, až bude černej! Ale ať si nemyslí, že mu podepíšu diplom!“, rozčiloval se instruktor.

Když Joska přistál, seběhlo se a nadávalo mu snad celé letiště včetně hangáru. Joska však nevypadal nijak ztrápený – smál se.

Byl tehdy nejmladší pilot v republice. V 38 roce nastoupil k letcům, ale brzy si uvědomil, že být pilotem nechce a chtěl uletět do Ruska. Vše si připravil, poslal mechanika pryč, už seděl v letadle a v tom přišel velitel. Joska místo v Rusku skončil ve vězení.

Pokračujte ke hrázi rybníka u chaty [Nebákov](#)

Počet vagonků je jako počet malých střešních okének ve střeše hospody

Pamětníci na Smítku vzpomínají jako na vzteklého rváče a hazardéra. Byl buřič a živelný výtržník. Často šel až do krajností. Byl hrubý, vulgární a netolerantní. Rád provokoval, utíkal ze zaměstnání. Zároveň ale byl přátelský, hrdý a zásadový. Rád se věnoval a učil další generaci mladých horolezců. Josefa Smítku označovali jeho kolegové jako jednoho z nejlepších a nejtalentovanějších.

Pokračujte k [jeskyni u Nebákova](#)

Na jeskyni je vyrytá sfinga – tedy zvíře s „pozadím“ lva

„Joska“ měl také slabost pro ženy. V roce 1939 se od republiky oddělilo Slovensko a vznikl Protektorát Čechy a Morava. Čeští horolezci proto nemohli jezdit do Vysokých Tater. České Švýcarsko, Teplicko či Adršpach se jako Sudety ocitly i se svými skalními městy v nacistickém Německu. Horolezci z Prahy se tak přesunuli do Sedmihorek do Skaláku. S nimi přišla i tehdy třicetiletá Vlasta Štáflová.

Pokračujte ke kamennému mostu u [Podsemínského mlýna](#)

Na skále je vyryto číslo 37 a vedle kříž

Vlasta Štáflová, jedna z prvních horolezkyň v Čechách a spisovatelka - autorka pohádek a dívčí četby, si „Josku“ oblíbila i přes to, že na rozdíl od lázeňské smetánky (mezi kterou Vlasta patřila), chodil často ve špinavém a potrhaném oblečení stejně jako mladí kluci z dělnických rodin. „Joska“ však měl obrovský talent v lezení a imponoval jí svojí buřičskou povahou. Spolu s Vlastou slezli několik skal, např. Dračí stěnu, ze které vznikla kniha pro děti Kavče z Dračích skal.

Gratulujeme, úspěšně jste dokončili 2. etapu hry!

1. jezírka u Kacanov (hráz prvního rybníka)

a) [Klik zde](#)

b) [Klik zde](#)

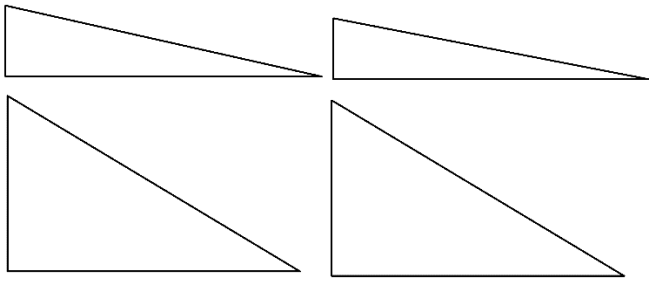

c) [Klik zde](#)

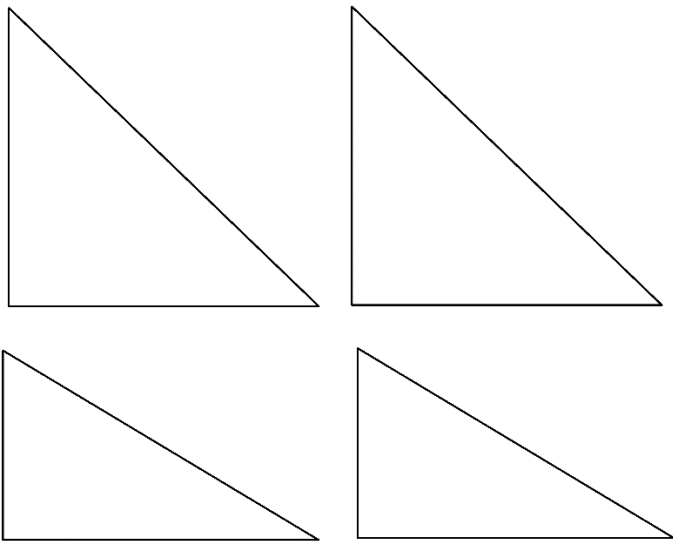

2. rozhledna Hlavatice (kiosek)

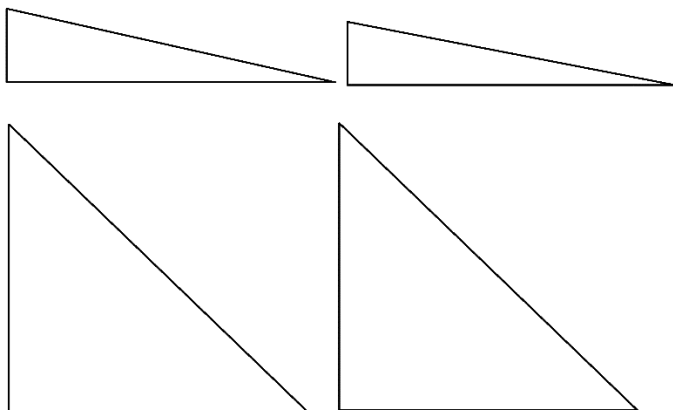
a) [Klik zde](#)

b) [Klik zde](#)

c) [Klik zde](#)

3. Kalvárie u Konic

a) Wabi Daněk

[Klik zde](#)

b) Honza Nedvěd

[Klik zde](#)

c) Waldemar Matuška

[Klik zde](#)

4. Hrad Valdštejn (dřevěný anděl)

a) Štěstí

[Klik zde](#)

b) Láska

[Klik zde](#)

c) Bohatství

[Klik zde](#)

5. Kopicovy reliéfy ve skalách

a) [Klik zde](#)

b) [Klik zde](#)

c) [Klik zde](#)

TOTO JE ŠPATNÁ ODPOVĚD, ZKUS TO [ZNOVU](#)

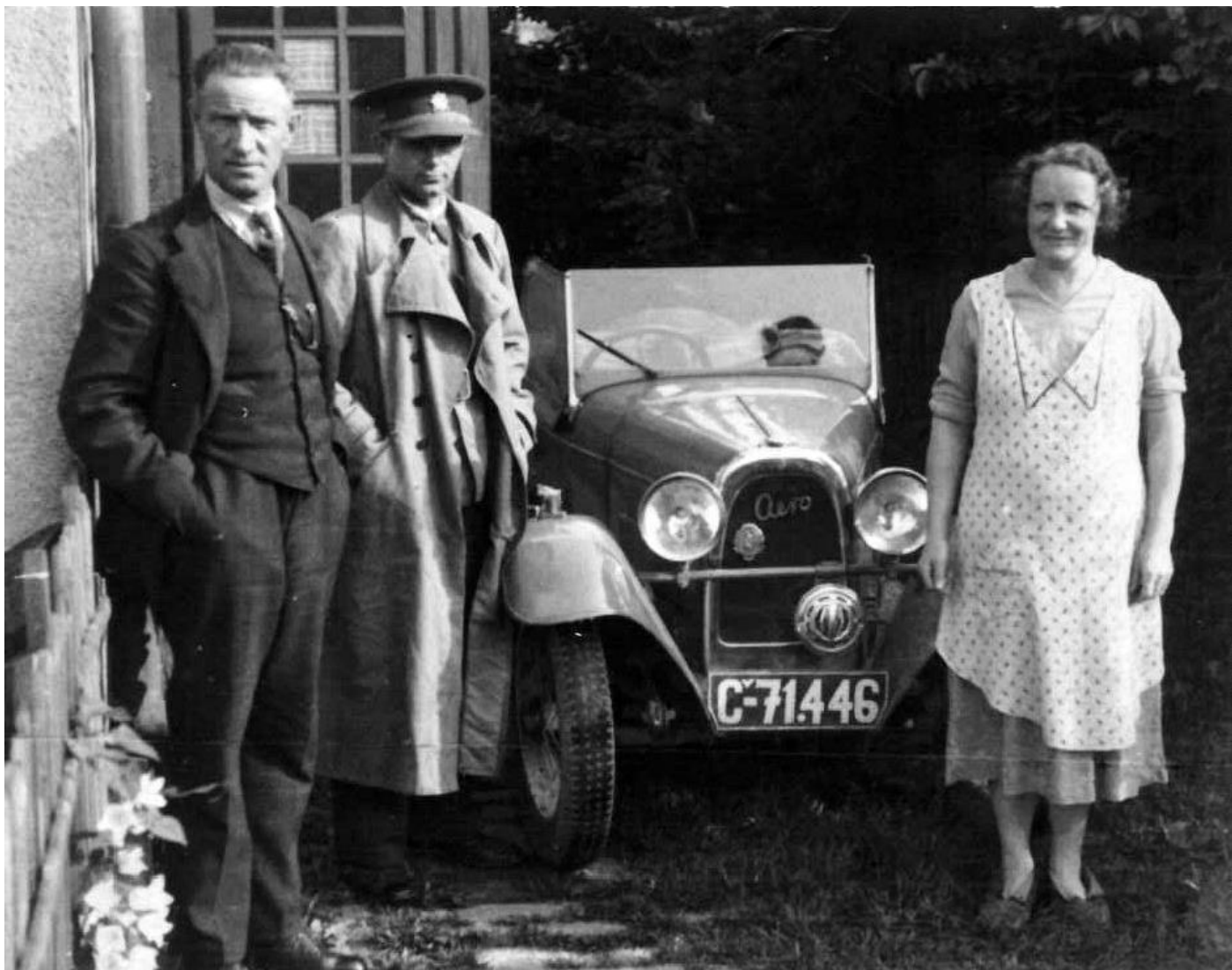
Lavičku věnuje Jelínek

Chybělo málo a Joska by se společně se svými kamarády mohli stát hvězdami filmového plátna. Do Sedmihorek totiž přijeli filmaři a chtěli od horolezců, aby jim předvedl něco efektního. Mysleli si, že takoví „trhání“, jako byl Joska, budou rádi za trochu jídla. Jenže filmařům nevyhovovalo jejich potrhané oblečení a chtěli jim sehnat něco hezčího. Kluci se na sebe podívali a poslali je do háje, že jim žádné opičky dělat nebudou. Pak je poslali do Jičína. Tak se celý štáb uražen přestěhoval do Prachovských skal. Zde natočil krátký film, který měl u obecnstva velký úspěch a rozveselil kdejakého horolezce.

Pokračujte na [rozhlednu Hlavatice \(kiosek\)](#)

Kovová brána dveří kiosku je tvořená z trojúhelníků jako v případě c

Během druhé světové války zemřela Joskova maminka, která dle dochovaných svědectví spáchala sebevraždu. S maminkou měl Joska hezký vztah, i když nešel na gymnázium tak, jak si přála. Avšak po vyučení se rozhodl jít na průmyslovou školu právě proto, aby mamince udělal radost. Na snímku Joskova maminka (vpravo).

Pokračujte ke [Kalvárii u Konic](#)

3 kříže jako v písničce od Wabiho Daňka „Jen tři kříže...“

Roku 1944 byl Josef Smitka totálně nasazen, ale po pouhém týdnu utekl. Schovával se ve Skaláku. Jenže silný zánět v uších během zimy ho donutil navštívit tajně lékaře. Ten mu doporučil pobyt v nemocnici. Joska, kterého otec označil jak svého dělníka Nováka, však odmítl. „Kurýroval“ se tedy doma, ale od té doby měl s ušima už problémy.

Pokračujte k [dřevěnému andělovi před hradem Valdštejn](#) (vedle kiosku)

Před andělem je v zemi kamenné srdce – tedy láska

Když však jel jednou Joska do Prahy, byl poznán, na nádraží v Praze dopaden protektorátní policií a odveden na výslech. Při výslechu požádal, zda by mohl na toaletu, což však byla jen záminka k útěku. Ve 3. nebo dokonce 4. patře se protáhl světlíkem, komínovým způsobem slezl do přízemí a odsud vstupními dveřmi prošel na ulici.

Pokračujte ke [Kopicovým reliéfům](#)

Mezi skalními reliéfy se nachází i chaloupka na obrázku a)

Po krátkém ukrývání v Praze se na kole přesunul do Skaláku, který dobře znal a věděl, kde se ukrýt. Nejčastěji pobýval v jeskyni na Slunečné věži. I přes nebezpečí zatčení chodil Smítka do Turnova a do Železného Brodu do kina. Za tmy pak chodil i domů i přesto, že byl jejich dům kvůli vypsání odměně na Smítkovu hlavu hlídán českými četníky přestrojenými v civilu.

Gratulujeme, úspěšně jste dokončili 3. etapu hry!

4. etapa: **rozvoj horolezectví a péče o skály**

socha sv. Prokopa Libošovice, zámek Humprecht, Vesec u Sobotky (socha světce), Cimrmanova lavička ve Vestci, Údolí Plakánku (hráz Oborského rybníka), hrad Kost 13,5 km

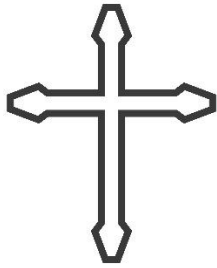
<https://mapy.cz/turisticka?planovani-trasy&rc=9iCQUx-LjRj6EhLr5C7x-EjQ3j2ejXKMic-3TbhgReoK54pXEhzM&rs=coor&rs=coor&rs=stre&rs=coor&rs=coor&rs=coor&rs=coor&rs=coor&rs=coor&ri=&ri=&ri=93055&ri=&ri=&ri=&ri=&mrp=%7B%22c%22%3A132%7D&xc=%5B%5D&x=15.1506125&y=50.4776374&z=14>

1. Libošovice (socha sv. Prokopa)

a) [Klik zde](#)

b) [Klik zde](#)

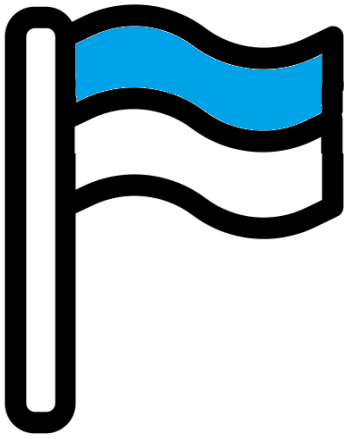

c) [Klik zde](#)

2. Zámek Humprecht

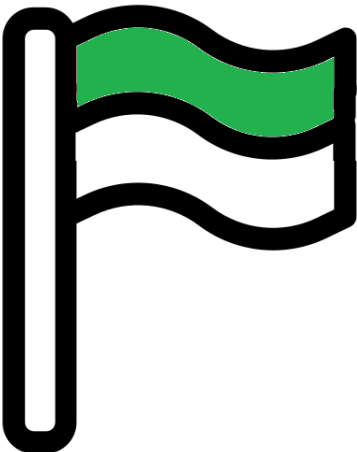
a) [Klik zde](#)

b) [Klik zde](#)

c) [Klik zde](#)

3. Vesec u Sobotky (socha Světce)

a) Portugalsko

[Klik zde](#)

b) Řecko

[Klik zde](#)

c) Bulharsko

[Klik zde](#)

4. Cimrmanova lavička ve Vestci

a) [Klik zde](#)

b) [Klik zde](#)

c) [Klik zde](#)

5. Údolí Plakánku (pod hrází Oborského rybníka)

Stáří vpřed!

a) Bílá Hora, Prvosenky, Stříbrný vítr

[Klik zde](#)

b) Stříbrný vítr, Bílá Hora, Prvosenky

[Klik zde](#)

c) Prvosenky, Bílá Hora, Stříbrný vítr

[Klik zde](#)

6. hrad Kost (kulaté náměstíčko vedle Bílého rybníka)

a) [Klik zde](#)

b) [Klik zde](#)

c) [Klik zde](#)

TOTO JE ŠPATNÁ ODPOVĚĎ, ZKUS TO PROSÍM [ZNOVU](#)

Sv. Prokop má v ruce berlu

Joska Smitka byl známý tím, že propagovat tzv. čisté lezení. To bylo lezení s co nejmenším množstvím kruhů, které se zarývaly do skály a jistily tak horolezce pro případ pádu. Dokonce se občas stávalo, že si nějaký horolezec vytyčil novou cestu na vrchol nějaké skály, přidělal si na ni kruhy, a když přišel za nějakou dobu ke skály, kruhy na trase chyběly. Joska totiž s oblibou nadbytečné kruhy ze skal sundával. Poj s k tomu i jedna písnička:

Měl jsem čtyři kruhy a načal jsem zeď,
natlouk“ jsem je do ní a chtěl jsem jich dát pět....

Joska mi z nich hned dva vyrval

a za uši mě vytahal,

ó já, jaký mám žal,

ó já, jaký mám žal.

Dále pokračujte k zámku [Humprecht](#).

Zámek Humprecht je natřen červeno-bíle

Joska se o také snažil, aby byly skály co nejméně ničeny lany - aby se lano nedotýkalo skály. Říšík, jeho kamarád, kterého často učil lézt, si všiml, že Joska při lezení vždycky stál na samém okraji skály a nakláněl se do hlubiny. Nejdříve si myslel, že chce na Říšíka vidět, jak leze, ale pak si uvědomil, že je to Joskova zásada – neničit lano ani skálu. Příhody ze života Josefa Smitky – Vladimír Procházka:

Brzy si Joska osvojil poznatek, že cesta je tím cennější, čím méně je na ní umělých pomůcek, tedy kruhů „Šetři železem!“. říkal si při každém prvovýstupu. A tak se naučil používat k zajištění více smyček, než to bylo dosud obvyklé. Opatřil si smyčky různé síly a dával je nejen do hodin, ale i na cokny a první použil u nás také uzly do spár. Pověstné byly jeho tkaničky do bot, které vázal na docela malé voštiny.

Dále pokračujte k soše [Světce ve Vestci u Sobotky](#).

Sv. Starosta pocházela z Portugalska – země pod a)

Smítka se též věnoval údržbě horolezeckých cest. Nosil s sebou kvůli tomu brašnu plnou vrtáků, kruhů a olova. Vyměňoval vadné kruhy (horolezci obvykle zajišťovali kruhy do skály jen dřevem, Smítka je ucpal olovem a zacementoval), zakládal vrcholové knížky. Vždy byly dvě – pro výstup a pro prvovýstup. Pro ulehčení výstupů také Joska plánoval vytvořit průvodce po skalách. V průvodci byla vždy popsána detailně cesta na vrchol, nakreslen půdorys skály a skála byla vyfocena.

Dále pokračujte k [Cimrmanově lavičce ve Vestci](#).

U Cimrmanovy lavičky stojí jabloň

Joska Smitka též prověřoval všechny začínající horolezce a přijímal je do cechu lezců, nebo je odmítal. Koho přijal, tomu se plně věnoval. Za Joskou chodili žáci osmých tříd, kteří bydleli poblíž Skaláku a Joska je vodil po skalách a údolíčkách a učil je lézt.

Dále pokračujte k [Oborském rybníku](#) a pod hrází hledejte infotabuli.

Autoři z infotabule autorů o Českém ráji seřazeni od nejstaršího po nejmladšího

Joska Smitka společně se svými kamarády také zavedli Štědrovečerní výstup na Maják. Komínek vystoupali na Maják bosí, ozdobili malou pokroucenou borovičku do vánočního a pohostili kavky vařenými bramborami. Pak se dívali do kraje a zpívali koledy (možná trochu v uvolněnějším pojetí). Tato tradice se mezi místními horolezci stala symbolem odporu proti nenáviděným nacistickým okupantům a dodržovala ještě dlouhá léta po Joskově smrti a byla ukončena údajně až v období normalizace: www.horyinfo.cz: „Roku 1968 tradice štědrodenního Majáku dostala navíc i jiný punc, byť velmi podobný tomu prvotnímu. Lezci na vrcholu juchali a – opět! – zpívali protestsongy proti okupantům, tentokrát ovšem směrem východním, proti těm sovětským. Netrvalo dlouho a přišel zákaz, oficiálně „kvůli ochraně přírody“. To bylo (tuším) roku 1973. Pak jsme tam – a mnozí další - ještě párkrát byli „načerno“ a v noci, ale tradice přece jen postupně vyprchala do ztracena.“

Výstup na Maják na Štědrý den 1971. Zdroj: horyinfo.cz Vladimír Chroust Procházka II.

Více na <https://www.horyinfo.cz/view.php?cisloclanku=2013120018>

Dále pokračujte ke kulatému náměstíčku vedle Bílého rybníka před [hradem Kost](#).

Číslo cyklobusu na zastávce u kruhové točny před hradem je 2 (vedle symbol kola)

Joska se postaral o velkou spoustu prvovýstupů, celkem 108, a mezi nimi i několik výstupů s označením VII. Což je nejtěžší možný výstup a po „turnovsku“ je nazýván „pekliště“.

https://www.skalnioblasti.cz/4_history/5_history_index.asp?history_cmd=7admin&id=10468

Příští neděli byl v Sedmihorkách mezi horolezci shon.

»Pojď honem pod Dominstein!« zavolali na Blážu. Když tam bez dechu přiběhla, uviděla na vrcholu Dominsteínu malou postavičku, příkrčenou a dravě bojující s napjatým lanem. Joska dotahoval vyčerpaného partnera na vrchol. Zápasili ve skále celý den. Ten den nikdo jiný ve Skaláku nelezl. Všichni horolezci byli pod skálou. Ukázalo se, co Joska tušil — v horní části byla křehká jako perník, lámala se při prvním dotyku. Ale nakonec přece pustila.

Joska stál na vrcholu, za ním hořely červánky a v nich svítily jeho vlasy. Dívoch vzdávající dík skalním bohům za veliký lov.

Byla to největší a poslední cesta Joskova života. Byl pro ni zaveden nový stupeň obtížnosti — VII c.

Ukázka z knihy Kamarád ze skal – Josef Štyrsa

Gratulujeme, úspěšně jste dokončili 4. etapu hry!

5. etapa: **osud Josky Smitky spěje ke konci**

lázně Sedmihorky, Antonínův pramen, Janova vyhlídka, Bukovina (altánek), Jeskyně Milenců, Cintorín 7,5 km

<https://mapy.cz/turisticka?planovani-trasy&rc=9iLOAx-eK838sfN33iWh.mjQOdBPfmK5kl&rs=coor&rs=coor&rs=coor&rs=coor&rs=coor&ri=&ri=&ri=&ri=&ri=&mrp=%7B%22c%22%3A132%7D&xc=%5B%5D&x=15.1820124&y=50.5503457&z=16>

1. Lázně Sedmihorky

Co je to „Sedmihorka“?

a) název skály

[Klik zde](#)

b) lázeňský dům v lázních Sedmihorky

[Klik zde](#)

c) pramen v lázních Sedmihorky

[Klik zde](#)

2. Antonínův pramen

a) [Klik zde](#)

b) [Klik zde](#)

c) [Klik zde](#)

3. Janova vyhlídka

Vyber správnou větu:

a) Vztyčená čertova ruka se vypíná do nebes jako maják

[Klik zde](#)

b) Na Hlavatici ležela kočičí hlava

[Klik zde](#)

c) Indián v Doubravce ulovil mamuta

[Klik zde](#)

Přímo před Vámi vidíte Maják. Právě zde zavedl Joska se svými kamarády tradici Štědrovečerního výstupu na Maják.

4. Bukovina (altánek informačního centra)

a) Princezna se zlatou hvězdou na čele

[Klik zde](#)

b) Zlatovláska

[Klik zde](#)

c) Šípková Růženka

[Klik zde](#)

5. Jeskyně milenců

a) Princ a Večernice

[Klik zde](#)

b) Bajaja

[Klik zde](#)

c) Třetí princ

[Klik zde](#)

TOTO JE ŠPATNÁ ODPOVĚĎ, ZKUS TO [ZNOVU](#)

Na pomníku zakladatele lázní je nápis Sedmihorka a pod ním ústí, dnes už vyschlý, pramen

Smítka spolu s některými dalšími turnovskými horolezci zastával levicový životní postoj. K tomu též patřil odpor k německé okupaci. Během války se horolezci věnovali protiněmecké záškodnické činnosti, především šířili letáky.

Pokračujte k [Antonínovu prameni](#).

Do prázdného místa po obrázku ve skále u pramene se tvarově vejde právě b)

Joska s kamarády chystali sabotáž – chtěli vykolejit vlak u sychrovského tunelu. Byli neopatrní, německé orgány je proto vypátraly, zatkly a některé popravily.

Pokračujte k [Janově vyhlídce](#).

Věta je utvořena z názvů skal, které jsou vidět z vyhlídky

Na podzim 1944 byl Smítkův úkryt v jeskyni pod Janovou vyhlídkou v blízkosti hradu Valdštejn vyzrazen. Horolezci si nedávali pozor, mysleli si, že je ve skalách nikdo nenajde. Karla Chluma a Bohumila Habra, kteří se též vyhýbali totálnímu nasazení, zatkli. Smítka se zachránil skokem ze skalního okna do šestimetrové hloubky a doprovázený střelbou z pušek četníkům unikl.

Pokračujte k [arboretu Bukovina](#), k dřevěnému altánku.

Hvězdy vyřezané ve dřevě – pohádka Princezna se zlatou hvězdou na čele

Na Štěpána se Joska chtěl podívat domů. Kvůli zatmění byla všude tma. Přesto se četníci o jeho návratu dozvěděli. Při přepadové akci vnikli do domu a pod pohružkou zastřelení donutili Josefa Smítka staršího ke spolupráci. Otočili ho čelem ke zdi a mířili na něho zbraněmi. Smítku mladšího pak objevili v podkroví ukrytého za komínem.

Pokračujte k [Jeskyni milenců](#).

V tomto místě se natáčela pohádka Princ Bajaja

Josku převezli do věznice v Jičíně – Valdicích (Kartouzy). Po výsleších byl společně s dalšími kamarády na jaře roku 1945 posláni vlakem do koncentračního tábora Terezín. Jednalo se o běžný linkový spoj. Dozorci je nespoutali, okna vlaku byla dokořán. Horolezci plánovali, že vyskočí za jízdy z vlaku ven a utečou do Prachovských skal. K útěku nakonec nedošlo - příliš dlouho váhali. 27. března 1945 byl Josef Smitka spolu s dalšími kamarády bez soudu popraven zastřelením.

Foto Smitkova jeskyně poblíž Slunečné, kde se Joska během války ukrýval.

Pokračujte k [Cintorínu](#).

Cintorín

Na tomto místě se s vámi rozloučíme. Tady, na symbolickém hřbitově horolezců, najdete jméno Josky Smitky hned na začátku mezi horolezci, kteří zemřeli ve skalách. On sice ve skalách nezemřel, ale jeho jméno je pro rozvoj horolezectví v Českém ráji tak známé, že si jistě první místo na seznamu zaslouží.

Gratulujeme vám, tímto jste dokončili celou hru. Pokud Vás horolezectví zajímá více, podívejte se na výstavu o horolezectví v Českém ráji v Turnovském muzeu.

